

MŪSU LIETUVA

NR. 37 (2022) – SEMANÁRIO – 1987 – RUGSĖJIS – SETEMBRO 17 D. – Cz. 10,00 Rua Juatindiba, 28 - Parque da Moóca - 03124 SÃO PAULO, Tel. 273-0338

LIETUVIŲ RŪPESČIAI KITATAUCIŲ SPAUDOJE

Vakarų jau pasiekė naujasis Sovietų Sąjungos žiniaraštis "Glasnost"

Lietuviai kaliniai

Disidentų ir buvusių politkalinių Maskvoje tris kartus per mėnesį žadame leisti biuletenyje "Glasnost" 1987 m. birželio pirmoje laidoje (birželio 28 d. išėjo 2-3 "Glasnost" laida ir jau pasiekė Vakarų) pranešama, kad Čistopolio kalėjime kalėjimo brolis" Boleslovas Lizūnas, nuteistas penkerių metų kalėjimo bei penkeriais metais tremties ir Andrius Šabanas už pieninės fotografavimą, kuri pasirodė esanti karinis objektas, nes savo gaminius pristato kariuomenei. Jo bausmės ilgumas nėra pažymėtas.

Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaja Mysl" birželio 28 d. laidoje paskelbė naują Balo Gajausko tremties adresą: Chabarovsko kraštas (Rusijos fed. resp.), Čumikan gyvenvietė ("posiolok"), Sovetskaja g-vė nr. 4.

Sadūnaitė

Tas pats savaitraštis liepos 3 d. laidoje plačiai aprašė Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimą Vilniuje ir Romoje, o liepos 24 d. laidoje išspausdino Nijolės Sadūnaitės pasakojimą apie jos suėmimą ir paleidimą laisvėn. Nijolė rašo:

"1987 m. balandžio 1 d. KGB majoras Reinys pažeidė Lietuvos sov. respublikos teisių kodekso 192 straipsnį. Jis be protokolo padarė kratą Antakalnio g-vės 62-2 bute ir gąsdino šeimiminkę už tai, kad drįso, kada manęs seniai jį ieškojo, priimti; liepė pasiimti daiktus ir maisto, pašaukė automobilį, paėmė iš mano rankinuko maldaknygę, užrašų knygele, artimųjų, jų tarpe mirusių motinos ir tėvo, nuotraukas; paėmė apie 10 laišku su velykiniais sveikinimais, kuriuos buvau paruošusi savo pažįstamiems. Kratos protokolo nesustatė ir mano daiktų negrąžino".

Sadūnaitę tardė KGB rūmuose (Lenino prosp. 40) KGB pulkininkas Liniauskas, prokuroras Bakučionis ir KGB generolas Henrikas Veigauskas. Ji buvo savo tardytojų apnuodyta maistu ir pilnai neatgavusi sąmonės didelėmis raidėmis (ji normaliai rašo smulkiai) pasirašė kagebistų jai pakištą raštą. Ji buvo 21,30 val. paleista ir, nepaisant Gorbaciovo skelbiamos "glasnost", prigrasinta niekam apie jos tardymą nepasakoti. Sadūnaitė baigia:

ŠILUVOS TAUTOS ŠVENTĖS mišias koncelebruoja kun. Pranas Gavėnas su kun. Petru Urbaičiu. Scena ir salė buvo gražiai išpuoštos dailininko Antano Augustaičio.

"Praėjo beveik keturios savaitės, bet iki šio laiko nei Reinys, nei Veigauskas, nei Bakučionis man atimtų daiktų negrąžino. 1987 m. bal. 7 d. buvau pas Bakučionį, ir jis man paaiškino, kad KGB turi labai daug darbo, o jos maldaknygę ir užrašų knygele KGB turi iššifruoti".

Sadūnaitė sako, kad nuo tardytojų "maisto" ji neatsigaunanti. Jos adresas: Vilnius, Architektų g-vė 27-2.

Antrąją Sadūnaitės išverstą į anglų kalbą knygą "A Radiance in the Gulag" palankiai įvertino savaitraštis "The Ukrainian Weekly" liepos 28 d. laidoje.

Sovietiniai rinkimai

Sovietai savo rinkimus vadindavo demokratiškiausiais pasaulyje, tačiau š. m. birželio mėn. Sov. Sąjungoje įvykę rinkimai buvo dar "demokratiškesni". Penkiuose nušimčiuose rinkiminių apylinkių buvo ne vienas, bet daugiau kompartijos parinktų kandidatų. Pagal Maskvos dienraštį "Izvestia" (birželio 25 d.) viename iš Lietuvos 44-rių rajonų buvo padarytas bandymas ir į jvairaus laipsnio deputatus buvo daugiau negu vienas kandidatas. Pagal minėtą Maskvos dienraštį, sovietiškuose rinkimuose Lietuvoje dalyvavo 2.419.488 balsuotojai (99,54%).

Vilniaus bastionas

Maskvos "Pravda" liepos 28 d. laidoje rašė apie Vilniaus artilerijos bastiono restauravimą. Bastionas buvo pradėtas

Nuotr. P. Rukšio

statyti XII š. pradžioje ir buvo paskutinis Vilniaus gynybinių sienų pastatas. Jis turėjo 13 angų patrankoms ir buvo tuneliu sujungtas su gynybinių sienų bokštu. Laikraštis rašė:

"Ji (gynybinė siena) atlaikė daug apgūlimų, bet kažkada krito. Nuo to laiko ji niekad gyvybinės reikšmės neturėjo. Pamažu ėmė byrėti bokštas, nuo kurio iki bastiono buvo 48 metrų požeminis praėjimas. Atėjo liūdni laikai, kada aplinkinių namų gyventojai jau nebegalėjo išaiškinti, kodėl jų gatvė buvo vadinama "Bokšto" gatve; pamiršo ir apie užpiltą žemėmis bastioną. Tik kartais sklisdavo gandai apie keistus į rūsius vedančius požemius, kur esą gyveno siaubinga pabaisa..."

(Pagal Vilniaus legendą, Bokšto gatvės požemiuose gyveno baisus slibinas, kuris savo veriančiu žvilgsniu paralyžudavo auką ir paskiau ją prarydavo. Vienas sumanus jaunuolis, prisidengęs dideliu veidrodžiu priartėjo prie slibino, kuris savo žvilgsnio atspindžiu veidrodyje pats save paralyžavo ir tada išradingas vilnietis jį nugalabijo).

Restauravimo darbams vadovauja architektas Ž. Simonavičius. Atrastos sienos yra rodomos specialiame istorijos-etnografijos muziejaus skyriuje, kuriam vadovauja Ona Mažeikienė.

Iškilmės Vilniuje

Krokvos kurijos leidžiamas savaitraštis "Tygodnik Powszechny" liepos 12 d. laidoje rašė apie Lietuvos krikšto su-

SEMANARIO MŪSU LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cz. 500,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cz. 600,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra Cz. 30,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Mooca - CEP 03124
São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cz. 10,00

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

Į tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cz. 800,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

kakties pamaldas Vilniuje.

"Sekmadienį, birželio 28 d., minint Lietuvos krikšto 600 m. sukaktį, šešiose Vilniaus šventovėse buvo atlaikytos iškilmingos šv. Mišios. Dvejose Vilniaus šventovėse Dievo žodis buvo skelbiamas lenkų kalba: dominikonų Šv. Dvasios šventovėje tai atliko vysk. L. Michelevičius ir šv. Rapolo prie Žaliojo tilto - vysk. V. Sladkevičius. Šv. Petro ir Povilo šventovėje Antakalnyje koncelebracinėms Mišioms vadovavo arkiv. Liudas Povilonis, apaštalinis Kauno ir Vilkaviškio administratorius. Vienintelis vyskupas iš užsienio buvo Vloclaveko vyskupas Roman Andrzejewski, kuris privačiai lankėsi Lietuvoje. Jis koncelebravo šv. Mišias Šv. Dvasios šventovėje".

Apie Lietuvos vyskopus ir vyskupijas tas pats savaitraštis toje pačioje laidoje rašė:

"Lietuvoje yra sekančios vyskupijos: Kauno arkivyskupija ir Vilkaviškio vyskupija. Jas valdo apaštalinis administratorius, 77 m. amžiaus arkiv. Liudas Povilonis; Telšių vyskupija ir Klaipėdos prelatūra. Jų valdytoju yra 61 m. amžiaus apašt. administratorius Antanas Vaičiūnas; Kaišiadorių vyskupija. Jos apašt. administratorius yra 67 m. amžiaus vysk. Vincentas Sladkevičius; apašt. administratorium "ad nutum Sanctae Sedis" Vilniaus arkivyskupijos teritorijai yra 76 m. amžiaus vysk. Julijonas Steponavičius; Panevėžio vyskupiją tvarko kapitulinis vikaras. Kauno arkivyskupijoje arkiv. Liudo Povilonio pagalbininkais yra vyskupai - Vladas Michelevičius ir Juozas Preikšas". J.B.

ZEMAI LENKIASI SEKRETORIUS

Laisvoji spauda išėivijoje seniai jau skelbia apie sovietinės Maskvos kėslus rusinti okupuotus Baltijos kraštus. Tas procesas nuo vaikų darželių eina per pradžios

mokyklas, gimnazijas, aukštąsias mokyklas bei universitetus ir kitas institucijas. Kai kur pasigirdo balsų, kad Lietuvos komunistų partija esą vis dėlto rūpinasi lietuviškumu ir bando priešintis Kremliaus pastangomis. Deja, kompartijos veidas atsiskleidė visu nuogumu 1987 m. kovo 13 d. jos centro komiteto šeštame visuomos posėdyje, kuriame svarbų pranešimą padarė pirmasis partijos sekretorius Petras Griškevičius. Jis labai žemai nusilenkė Maskvai, reikalaujamas stipresnių pastangų lietuvių tautos rusinimo darbe. Štai jo žodžiai: "Vadovaujančių kadru nacionalinė sudėtis turi atitikti respublikos gyventojų nacionalinę struktūrą. Bet kai kurių kategorijų kadrai dar ne visiškai atitinka šį reikalavimą. Nėra, nė vieno nevietinės (t.y. rusų, Red.) tautybės atstovo tarp Statybos, Prekybos ir kai kurių kitų ministerijų ir žinybų vadovų pavaduotojų, tarp Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo, Sveikatos apsaugos, Kultūros ministerijų, valstybinių Statybos reikalų, Kainų, Leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komitetų valdybų ir skyrių viršininkų. Analogiška padėtis ir su 22 rajonų vykdomųjų komitetų vadovaujančiais ir atsakingais darbuotojais". Atrodo, kad P. Griškevičiaus lūpomis kalba pati Maskva.

Toliau dar gražiau: "Reikia sudaryti sąlygas visų respublikos teritorijoje gyvenančių tautybių kadrams rengti. Negalima neatkreipti respublikos Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijos (dr. H. Zabulis) dėmesio į tai, kad per pastarąjį dešimtmetį sumažėjo nevietinės tautybės studentų, aspirantų ir mokslinių darbuotojų dalis". "Didelį susirūpinimą kelia tai, kad kai kuriose aukštosiose mokyklose, tarp jų ir didelėse, tokiose, pavyzdžiui, kaip Lietuvos žemės ūkio akademija ir kitos, nepakanka grupių, kuriose dėstoma rusų kalba. Maža nevietinės tautybės studentų Valstybinėje konserva-

torijoje ir Dailės institute". "Reikia atkakliau dirbti, kad būtų išgyvendintos visų formų nacionalinio ribotumo ir pasipūtimo, nacionalizmo ir šovinizmo apraiškos". Paraginę partiečius padidinti savo aktyvumą nurodoma linkme, P. Griškevičius pareiškė: "Reikia kuo ryžtingiausiai demaskuoti piktybinius šmeižikiškus lietuvių nacionalistinių elementų emigracijoje ir jų globėjų Vakaruose išpuolius". Iš tolimesnio Griškevičiaus pranešimo matyti, kad partijos centro komitetas paruošė "kompleksą priemonių tarpnacionaliniams santykiams respublikoje tobulinti, internacionalinio ir patriotinio auklėjimo efektyvumui didinti".

Pateikiu čia ilgokas citatas iš P. Griškevičiaus kalbos, kad skaitytojas matytų autentiškus sovietinio pareigūno pareiškimus ir kad partiečiai nesakytų, jog tai išėiviskas prasimanymas. Skaudu yra laisvajai lietuvių išėivijai girdėti apie maskvinių rusų kėslus rusinti lietuvių tautą, bet dar skaudžiau girdėti lietuvių, kad ir komunistų, kalbantį rusų kalba. Tai kompartijos sekretorius, kuris žemiau lenktis Maskvai nebegalėjo, nes pasiekė žemiausią laipsnį. Jis baro lietuvius už nacionalizmą, šovinizmą, bet, matyt, nė pats nejaučia, kad tuo būdu skleidžia rusiškąjį šovinizmą, užsimojusį naikinti mažąsias tautas. Rusiškasis nacionalizmas, prasidėjęs carų laikais, pergyvenęs bolševikinę revoliuciją, rado prieglobstį sovietinėje sistemoje ir, prisidengęs tarp tautinio komunizmo skraiste, tapo imperiniu rusų nacionalizmu. Stipresnės kompartijos, kaip pvz. rumunų, vengrų, drįsta pasipriešinti rusiškams kėslams, o mažų tautų kompartijos, kaip estų, latvių ir lietuvių, nedrįsta priešintis ir lenkiasi kuo žemiausiai. Sakoma, kad savo laiku pirmasis kompartijos sekretorius Antanas Sniečkus drįsdavęs pasipriešinti įvairiais būdais rusų projektams, bet dabartinis sekretorius bei jo partija kartais nori būti rusiškesni už pačius rusus. Bet tokia politika susilauks neišvengiamo istorijos teismo, kuris pasmerks visus tautos kenkėjus. Iš aukštins jos didvyrius kovotojus.

"Tėviškės Žiburiai"

FRANCŪZŲ PROJEKTAS LATVIJOJE

Francūzų bendrovės Technip ir Saurfi laimėjo varžytynes pastatyti biotechnologijos laboratoriją Olaine mieste, Latvijoje. Įmonė, kai bus pastatyta, gamins visą eilę chemijos produktų.

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

DVIDEŠIMT SENATORIŲ PRAŠO GORBAČEVO NETRUKDYTI DEMONSTRACIJŲ PABALTIO VALSTYBĖSE

Dvidešimt JAV Senato narių rugpiūčio 18 d. laiške kreipėsi į Sovietų Sąjungos generalinį sekretorių Mikhail Gorbachevą, prašydami, kad jis leistų pabaltiečių grupėms praveisti demonstracijas rugpiūčio 23 d., kurios paminėtų Molotovo-Ribbentropo pakto sukaktį.

Senatoriai laišku pradeda pažymėdami, kad šiais metais sukanka keturiasdešimt aštuoni metai nuo tos dienos, kai Sovietų Sąjunga ir nacių Vokietija pasirašė Molotovo-Ribbentropo sutartį. Šia proga, senatoriai išreiškia gilų susirūpinimą dėl tebesitęsiančio slopinimo debatų apie svarbius įvykius Pabaltijo istorijoje bei dėl pastangų suvaržyti išsireiškimo laisvę Pabaltijo respublikose.

Senatoriai sako, kad jie su dideliu susidomėjimu stebi Gorbachevo aiškų norą, kad sovietų praeitis būtų pilniau ir su didesniu sąžiningumu įvertinama, ypač nagrinėjant Sovietų Sąjungos santykius su Lenkija. Tikimasi, kad šis nusistatymas bus praplėstas įjungti ir Pabaltijo respublikų istoriją.

Toliau senatoriai teigia, kad jų žiniomis lietuvių grupė yra pakvietusi visus geros valios žmones kartu su jais dalyvauti taikingoj ceremonijoj prie Vilniaus Šv. Onos bažnyčios rugpiūčio 23 d. pažymėti Molotovo-Ribbentropo pakto sukaktį bei prisiminti Hitlerio ir Stalino nekaltas aukas. Tuo pačiu tikslu estų grupė ragina savo tautiečius rinktis prie Talino rotušės, o latvių "Helsinki 86" grupė kviečia žmones dėti gėles prie Laisvės paminklo Rygoje.

Senatoriai primena Gorbachevui, kad prie Molotovo-Ribbentropo pakto buvo prijungti trys slapti protokolai, kurie priskyrė Pabaltijo valstybes prie sovietų įtakos sferos. Nors šie protokolai suvaidino kritišką vaidmenį Antrojo pasaulinio karo eigoj bei pasekmėse Pabaltijo valstybėse ir Rytų Europoje, jie Sovietų Sąjungoje iki šiol nėra buvę atspausdinti nei jų egzistavimas oficialiai pripažintas. Atsižvelgdami į Gorbachevo pastangas įvesti daugiau

NIOLE SADUNAITE

atvirumo bei dorumo sovietų visuomenėje, senatoriai pareiškia viltį, kad Gorbachevas supras pabaltiečių norą viešai paminėti ir daugiau atskleisti tokią svarbią jų istorijos dalį.

Senatoriai užsimina ir apie š.m. birželio 14 d. demonstraciją Rygoje, kurią latviai paminėjo trėmimus į Sibirą. Pati demonstracija įvyko be jokių trukdymų. Anot senatorių, Gorbachevo valdžia šiuo elgesiu davė įspūdingą ženklą, kad ji gerbia savo piliečių žmogaus teises. Tačiau, senatoriai pareiškia susirūpinimą dėl bandymo iš anksto užkirsti kelią demonstracijai. Jie paminė vieno demonstracijos organizatoriaus suėmimą prieš birželio 14 d. minėjimą ir kito priverstinę emigraciją netrukus po demonstracijos.

Ragindami Gorbachevą, leisti, kad įvykių taikingos ceremonijos Pabaltijo valstybių sostinėse rugpiūčio 23 d., senatoriai tvirtina, jog tai vėl įrodytų jo valdžios norą paremti išsireiškimo bei susirinkimo laisves, kurios užtikrintos sovietų konstitucijoje. Sovietų valdžia taip pat įrodytų pagarbą šioms laisvėms jeigu nenukentėtų demonstracijų organizatoriai bei dalyviai, įskaitant Antaną Terlecką, Vytautą Bogušį, Petrą Cidziką, Nijolę Sadūnaite, Tiit Madisson ir "Helsinki 86" grupės narius.

Senatoriai baigia laišką pažymėdami, kad dėka Gorbachevo iniciatyvų reformuoti sovietų visuomenę, jau įvyko svarbūs pakeitimai krašto socialinėje bei intelektualinėje aplinkoje. Jie reiškia viltį, kad tie pakeitimai nebus laikini ir nebus apribojami. Todėl, senatoriai ragina Gorbachevą užkirsti kelią taikingų ceremonijų Vilniuj, Rygoj bei Taline trukdymui, ir duoti leidimą, kad Molotovo-Ribbentropo paktas būtų atspausdintas ir visi jo aspektai laisvai diskutuojami.

Laiško kopijos pasiųstos kiekvienos Pabaltijo respublikos komunistų partijos pirmajam sekretoriui.

Iniciatyva dėl šio laiško atėjo iš Senatoriaus Donald Riegle būstinės. Be Sen. Riegle, šie senatoriai taip pat pasirašė laišką: Paul Simon, Alfonse D'Amato, Bill Bradley, Aln J. Dixon, John Heinz, David Pryor, Patrick J. Leahy, Christopher J. Dodd, William Proxmire, Carl Levin, Dave Durenberger, Rudy Boschwitz, Dennis DeConcini, Brock Adams, Pete Wilson, Paul S. Trible, Jr., Chic Hecht, David K. Karnes ir Timothy E. Wirth.

(LIC)

LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRO ATSTOVAS KALBA MOKYTOJAMS

Washingtono lietuviui Algiiui Šilui tarpininkaujant, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos žinių agentūra, Lietuvių Informacijos Centras, užmezgė ryšius su sostinės organizacija Close-Up. Close-Up tikslas yra supažindinti mokytojų bei moksleivių grupes iš įvairių JAV vietovių su Washingtono politiniu bei kultūriniu gyvenimu. Close-Up mokytojams bei mokiniams suruošia ir praveda programą, įskaitant ekskursijas ir paskaitas.

Lietuvių Informacijos Centro Washingtono skyriaus vedėjui Viktorui Nakui jau teko du kartus prabiti į mokytojų grupes.

Prelegentas supažindino klausytojus su Pabaltijo valstybių istorija bei dabartine būkle. Didesnę prkalbos dalį teko skirti Lietuvos tikintiesiems.

Tiek po vieno, kiek po antro susitikimo, buvo skirta maždaug pusvalandis klausimams. Mokytojų keliama klausimai rodė jų susidomėjimą Lietuva bei tikinčiųjų būkle. Vieni norėjo daugiau sužinoti apie Lietuvos katalikus (pvz., apie vienuoles, kurios Lietuvoj turi slapta veikti), kiti klausė, kaip jie gali tikintiesiems padėti. Mokytojų smalsumą įrodė ir tai, kad jų dauguma reagavo į kvietimą pasiimti nuo stalo išdėstytos literatūros apie Lietuvą, įskaitant Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 70-tą numerį bei Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos išleistas brošiūras.

POSTO DE SERVIÇOS

SOUZA LTDA.

Rua Voluntários da Pátria, 1275
Santana

Tel. 290-4899

O. Juodišienė

SILUVA ANUOMET IR DABAR

Šiluvos vikaro kun. Jono Kazakevičiaus rūpesčiu buvo atgautos katalikams priklausančios žemės, o reformacijos audrom praūžus ir daugumai didikų grįžus katalikybėn, šventovė buvo atstatyta 1629 m.

Maldininkams nebesutelpant, Šiluvos klebonas kun. Jonas Domininkas Lopetinskas 1760 m. pradėjo statyti dabartinę šventovę, kuri buvo užbaigta 1775 m. kito klebono kun. Tado Bukoro.

Dail. Podgaiskis, kilęs iš Naugarduko, 24 metus dekoravęs šią šventovę ir užbaigė darbus 1799 m. Šv. Tėvas Paulius VI patenkino Lietuvos vyskupų prašymą ir 1968 m. birželio 6 d. paskelbė Šiluvos šventąja mažąja Marijos bazilika.

Koplyčios istorija

Senovėje apsiireiškimo vietoje ant akmenų buvo pastatyta medinė koplytėlė, kuri ilgainiui perstatinėta, didinta.

Artėjant 300 metų apsiireiškimo sukakčiai, pradėta statyti nauja koplyčia. Statyba rūpinosi tuometinis Šiluvos klebonas kun. Marijonas Jurgaitis. Projekta sudarė architektas Antanas Vivulskis. Lietuvių tautos poetas Maironis — prel. Jonas Mačiulis 1912 m. rugsėjo 8 d. pašventino pamatus. Koplyčia baigta statyti 1924 m.

Seniau ir dabar

Ir plaukė Šiluvon minios tikinčiųjų nuo Prūsų, Gudijos, Lenkijos, ypač iš Lietuvos. Į šventovės šventinimo iškilmes susirinko net 11.000 žmonių, o kai Rusijos caras draudimą atšaukė 1906 m. (truko 100 metų), atvyko procesijos organizuotai iki 50.000, o nepriklausomybės laikais suvažiuodavo iki 100.000 maldininkų.

Nuo 1961 m. vėl uždrausta viešai lankyti Šiluvą. Atlaidų metu visur stovi milicija ir kiti trukdytojai, užkirsdami kelius, iškasdami griovius ar užversdami medžiais.

Bet kas gali uždrausti paukščiams čiulbėti? Nepaisant draudimo ir persekiojimo, per pušynus, laukus skuba jauti ir seni su rožiniais rankose, su malda lūpose. Niekas jų ten nekviečia, nežada turtų nei garbės. Nėra nei pramogų, nėra net vietos atėjus nakčiai kur galvą priglausti. Nuostabu, bet taip yra ir buvo per šimtmečius. Šiluvos Marija nebuvo vadinta skambiais vardais, o tik "Ligonijų sveikata". Todėl irėjo žmonės Šiluvon, maldaudami sveikatos kūnui ir sielai. Prie stebuklingo paveikslo metalinės širdys, kojos, rankos liudija apie stebuklus, o kiek dar liko nežinomų ir neužrašytų?

(bus daugiau)

MEDITACIJOS

GYVOS KRIKŠČIONIŠKOSIOS DVASIOS METAR (Katalikų Kalendorius Žinynas, Kaunas - Vilnius 1986)

TOKIŲ YRA.

Nesuskaičiuojami. Milijonai. Visuos kontinentuos.
Visais amžiais. Ir tarp mūsų. Čia pat.
Tai angelai padaro, ko žmogus paprastai padaryti negali.
Pranašai tie, kurie šaukia: "Kur einat? Ką darot?"
Ar nėra ištvermingų kančioj, ar nėra tyrujų?
Gerumu išpažįsta Dievą tiek daug gerųjų žmonių.
Apsidairykim. Negi nematom? — Šventieji mažai pastebimi,
bet be jų gyvenimo nebūtų.
Pasaulio pabaiga ateis, kai nebeliks šventųjų.

Jų yra ne mažiau kaip kitados,
kaip šviesiaisiais viduriiniais amžiais,
todėl pasaulis tebeegzistuoja.

☐ Šventas — daugelis mano — tai nenatūralus:
nei valgo, nei geria, nei miega,
gyvena ant pjedestalo ir nenulipa žemėn,
neilūdi, neverkia, nepratrūksta juoku.
nejaučia, nemato, negirdi,
kuo žmonės maitinas, nuodijas, mylis,
nesidomi naujienom — kuo gyvena pasaulis.
Šventasis — kažkoks sutvėrimas be lyties ir be aistrų,
nežemiškas, nežmoniškas, bekūnis,
gyvenantis malda, pasninkais ir išmalda,
ir — svarbiausia. — darantis nuostabius didžius stebuklus.

Kas sukūrė šitokią šventumo karikatūrą?
Kas ją platina, jos reikalauja ir juokias iš jos?
O iš tikrųjų šventasis — žmogus, nepraradęs nė vieno
žmogiško bruožo, nė vienos žmogiškos savybės.
Turintis kūną ir — sielą nemarią,
verkiantis apleistas ir — nešantis pareigų našta,
slepiantis savąjį skausmą ir — dalijantis duoną,
vedamas pašaukimo ir — neklausantis pagundų,
sąžiningas darbininkas ir — besidžiaugiantis savo darbo vaisiais,
išvarantis vagą per lauką ir — klausantis vyturio giesmės,
geriantis iš šaltinio ir — valgantis rupią — visada saldžią duoną..

Šventasis tai tikras — pats tikriausias — žmogus.
Gyvenantis mūsų žemėje ir besinešiojantis tai,
ką mes vadiname Dangum. Savoj širdy.
Ir — negailintis to visiems. Net — dalijantis.
Noriai ir gausiai — Primurdytu saiku.

Šventasis — žmogus, gyvenantis Šventąja Dvasia.
Tik tiek? — Taip: tik tiek. Va, — š i t i e k.

PASLAPTIES KRAŠTELĮ PRASKLEIDUS

☐ — Įrodyk, kad Dievas yra, ir aš tikėsiu.

— Niekas neįrodys to, ką reikia patirti pačiam.
O iki šito ilgas ir nelengvas kelias:
reikia apsisivalyti kaip laukiant didelio svečio,
reikia atsiverti kaip žemei pavasarį,
reikia išsitiesti kaip medžiui į saulę,
reikia pasitempti kaip stygai prieš koncertą..

Reikės galbūt net visai pasikeisti
ir domėtis ne tuo, kuo lig šiolei domėtasi,
ir lenktis ne tam, kam lig šiolei lankstytasi,
ir vergauti ne tam, ir garbinti ne tą,
ir bijoti ne to, ir daryti ne tai,
ir įsigyti lig šiol neturėtų savybių.

Nes akli realybės nemato, kurti negirdi,
beširdžiai negali mylėti, bukapročiai mąstyti..
O Dievas — REALYBĖ realesnė už realybę.

A. Juodvalkis

GILINKIME LIETUVIŲ KALBA

Lituanistikos seminaras, kaip savarankiška, pelno nesiekianti institucija, yra įregistruota Illinois valstijoje. Seminaro taryba persiorganizavo ir dabar ją sudaro:

Birutė Jasaitienė (pirm.), PLB valdybos vicepirm. -švietimo ir tautinio auklėjimo reikalams, dr. Jonas Račkauskas, JAV LB švietimo tarybos pirmininkas, Algirdas Vaičiūnas, Kanados LB švietimo komisijos pirm., dr. Bronius Vaškešlis, Lituanistikos katedros vedėjas, Dovydas Šaulys, PL Jaunimo s-gos atstovas, Danutė Račiūnaitė (sekr.), JAV L. jaunimo s-gos atstovė, Marytė Adamonytė, Kanados L. jaunimo s-gos atstovė, kun. Juozas Vaišnys, SJ, Lituanistikos seminaro lektorių atstovas ir Mindaugas Pleškys, Lit. seminaro valdybos pirm.

Lit. seminaro ruošos darbus atlieka seminaro valdyba, kurią sudaro: M. Pleškys (pirm.), R. Sušinskienė, D. Rukšytė ir E. Sakadolskienė.

Viaais Lit. seminaro reikalais kreiptis PLB valdybos būstinės adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, ILL. 60632.

Matome, kad lit. seminaras yra rimty ir žinomų lietuvių rankose. Tikėjime, kad jis sulauks reikiamo klausytojų dėmesio ir užpildys ribotas vietas. Lituanistikos seminarai buvo ir yra skiriami vidurinią mokslą baigusiems ir vyresniems jaunuoliams, gerai mokantiems lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti. Ypač pageidautini lit. mokyklų mokytojai ir universitetus baigę bei šeimas sukūrę lietuviai.

Lit. seminaro programa skirstoma į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbą, literatūrą ir visuomeninius mokslus. Seminaro dalyviams privalomi bent 4 kursai, po vieną iš minėtų sričių. Seminaro dėstytojais yra pakviesti žinomi lituanistai ir literatūros žinovai: dr. Antanas Klimas, kun. Juozas Vaišnys, SJ, dr. Ilona Maziliauskienė, dr. Violeta Kelertienė, dr. Benediktas Mačiūka, dr. Rimvydas Šilbajoris ir dr. Vytautas Kavolis. Visi minėti lektoriai savo atostogas aukoja lit. seminarui, negaudami už tai

atlyginimo. Amerikietišku mastu matuojant, tokių profesionalų pakvietimas, kaimotų dešimtis tūkstančių dolerių, o lietuviai aukojasi, kad tik lietuvių kalba, literatūra ir istorija plačiau būtų paskleista.

Lit. seminaras truks dvi savaites 1987 m. liepos 18 d. – rugpiūčio 1 d., netoli Chicagos esančioje Mount Assisi akademijoje, Lemonte. Dvieju savaitių pragyvenimas ir mokslas kainuoja 280 dol. asmeniui. Registruojantis įmokama 30 dol. Registruotis PLB būstinėj, anksčiau duotu adresu. Seminaro studentai gali gauti individualias stipendijas iš įvairių fondų, tik reikia laiku pasirūpinti.

Išsivijoje kitos tokios ar panašios institucijos nėra, kad per dvi savaites būtų išeinama toks platus lietuvių kalbos bei istorijos kursas ir lankytojai įsisavintų tiek daug žinių. Suprantama, kad kursantai tas dvi savaites tegirdi tik lietuvių kalbą, tarpusavyje kalba tik lietuviškai ir pilnai pasiduoda laisvai sutartai tvarkai ir drausmei.

Pora savaitių yra labai trumpas laikas, bet rimtai dirbant, galima daug atsiekti. Taigi, nepraleiskime progos pagilinti lituanistiką ir dalyvaukime ruošiamame seminare.

Kun. S. Šileika, SDB

PALAI DOTAS MISIJONIERIUSMIRĖ SALEZIETIS A.A. KUNIGAS
ANTANAS SABALIAUSKAS

Jurbarkietis, penkių vaikų šeimos pirmagimis, išvydo pasaulį 1905 metų vasario 4 d. Tėvas, dirbęs prie Klišių dvaro, leido sūnui mokytis ten pat esančioje "Saulės" progimnazijoje, o vėliau Raseiniuose. Baigęs šešias klases, 18-kos metų vaikiną išvažiavo Italijon, kur tapo saleziečiu. Mokėsi Gregoriniame universitete Romoje ir buvo įšventintas kunigu 1932 m. liepos 31 d.

Dar klierikas 1927 m. pradėjo leisti populiarias "Saleziečių žinias". Dešimtmetyje prieš karą buvo Ispanijoje, Indijoje, Šveicarijoje ir galop Lietuvoje, kur sėkmingai vedė apie pusę šimto misijų. Ten jį užklupo rusų okupacija. Priverstas pasitraukti Vokietijon, kapelionavo šešiose Švarcvaldo stovyklose lietuviams, lenkams ir kitiems. 1948 m. išvykęs Venezuelon, redagavo "Tėvų kelią" ir steigė dvasinius lietuvių židinius. Po šešerių metų persikėlė į JAV kur įsteigė saleziečių židinį Cedar Lake prie Čikagos.

Velionis parašė įvairių knygų, kaip antai "Tūkstančio paslapčių šalyje", "Nuo Imsrės iki Orinoko", Pažink šv. Joną Bosko", "Laimės gairės" ir kt. Išvertė iš italų kalbos "Siela už sielą" ir Guareschi "Don Kamiliaus mažasis pasaulis".

Sunegalavęs širdimi ir cukraligės kamuojamas, apsigyveno prie saleziečių kolegijos Bostone, kur parašė 55 lietuvių saleziečių gyvenimo apybraižų knygą, įvairių garsių asmenybių biografijas ir savo atsiminimus.

Per 1982 m. Velykas Jeruzalės žydai nusprendė pagerbti daugiau kaip šimtą žydų išgelbėjusių nuo vokiečių kunigą salezietį Bronių Paukštį, įteikiant jam medali, diplomą ir pasodinant atminimo medį žydijos Gerardijų parke. Kadangi minėtas kunigas buvo miręs 1966 m. Lietuvoje, žydai kreipėsi į centrinę saleziečių vadovybę Romoje, kad paskirtų atstovą. Buvo pakviestas kun. A. Sabaliauskas. Pastebėjęs, kad žydai, atėję į pagerbimą, buvo be barzdų, pradėjo savo prakalbą, sakydamas esąs pats tikriausias žydas, kadangi vienintelis su didžiule barzda. Dėl to Bostono saleziečiai juokais jį vadindavo "Maižiešiumi", o kai kelionėje į Lietuvą susitiko Maskvoje su studentais, vieni jį vadino Dievu Tėvu, o kiti Karoliu Marksu.

Po sunkios inkstų operacijos kun. A. Sabaliauskas mirė 1987 m. liepos 29 d. Bostone, o rugpiūčio 3 d. palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės lietuviškose kapinėse Čikagoje. Jo liūdi konfratrai, dvi seserys ir vaikaitis.

**MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA
GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V.
ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ.**

ANGIE
GIRCKUS & CIA. LTDA.
CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA
MODAS

Rua Solon, 773
CEP 01127 — São Paulo — Capital

Fone: 221-6377
Bom Retiro

RANKOS

Dažnai pavargsta rankos. Ir klausi savęs: kodėl? Ar nuo darbų, atiduotų artimui? Ne. Nuo kasdienos rūpesčių.

Rankos... Ach, kiek gero ir kiek blogo gali padaryti žmogaus rankos... Sunku tą viską ir išskaičiuoti.

Juk tos pačios rankos myli, glosto ir glamonėja, tos pačios rankos kerštingai gniaužiasi, puola muštis ir... net baisu išsireikšti ir užmuša...

Rankos. Kokius didžius dalykus mes galime padaryti su jomis. Visi laiškai, kuriuos mes parašome, visos sėklos, kurias mes pasėjame, visi paveikslai, kuriuos nutapome, visos ugnys, kurias įžiebiame, visa pagelba nelaimingiesiems, kurią suteikiame, o, kiek daug priklausom nuo mūsų rankų. Skaičiuojant, dėstant ir rašant — daug ką galima būtų pasakyti ir parašyti apie žmogaus rankas.

Visos tos rankos, kurias Jūs matote, senos, apgrubusios ir raukšlėtos rankos, yra laikiosios kastuvus, vairavusias mašinas ir dirbusias daug visokių darbų. Švelnios ir lygios, dažniausia moteriškos rankos — yra mylavusios vaikus, kaip motinų, arba slaugiusios ligoninėse ligonius. Nesvarbu, vyrų ar moterų rankos. Pagaliau, netgi kankinusios nekaltas aukas rankos arba rankos, grįžtančiųjų iš sunkaus darbo. O kiek dar daug galima būtų pasakyti apie rankas, tas žmonių rankas.

Arba ir dar. Kas gali būti patrauklesnio, mielesnio ir gražesnio, kaip sudėtos maldai žmogaus rankos.

Pagaliau, o, koks skirtumas tarp rankų ir grožio. Pav. rankos kūdikio, siekiančios ir apkabinančios motinos ranką ir darančios tai — nors gal dar nesamoningu, bet instinktyviu visišku pasitikėjimu. Pasiekusio motinos rankas arba apkabinusio jos kaklą, nudžiūsta kūdikio ašaros nuoweido ir jis lieka ramus. Pažiūrėkime dar į paaugusio rankas. Kokios jos, atrodo, nepavargstančios, kokios besistengiančios ką nors daryti, ko nors mokintis, pratintis prie kurio nors darbo...

O, ir iš viso, kiek daug meilės grožio

ir jaukumo — priklauso nuo gero žmogaus rankų...

Tačiau — ir dar gali kilti iš viso bendras klausimėlis: O kieno gi rankos yra gražiausios ir daugiausia naudingos pasaulyje? Ar tai rankos gabaus ir garsaus dailininko? Daugiausia šiame pasaulyje išduodančios grožio ir stebuklingumo rankos yra tos, kurios kuo nors rūpinasi. ("Kuo nors" — ne tik savimi). Kurios dirba, kurios laimina, kurios teikia artimui pagalbą. Tokios rankos, tai — kaip Dievo rankos, nes ir Augščiausiasis — visad ką nors gero daro dėl mūsų, mus laimina, sutvirtina mūsų viltis ir duoda tai, ko mums reikalinga žemiškajam gyvenimui ir siekimui amžinosios laimės.

Vyturys

JADZE PRISIMENANT

Iš Lietuvos gautame laiškerasoma: "Netekau gerosios draugės mielosios Jadzės. Mes buvome asmeniškai net nepažįstamos. Mus skyrė vandenių ir žemynų toliai, bet mes buvome labai artimos ir draugavom kaip seserys dvasinėje giminytėje. Mes mylėjom viena kitą ir apgailėstavom, kad negalime ir negalėsime niekad susitikti, pasimatyti, pasišnekėti..."

Jadzyte ...

*Tu išėjai toli, toli...
Anapus Laiko ir Erdvės.
O aš, jaučiu Tave arti —
Prie savo durų ir širdies...*

*Tu išėjai
Ir niekad, niekad nesugrįši
Nors giedos čia vyturiai —
Žydės vėl obelys ir vyšnios...*

*Bet — susitiksim mes TENAI...
Ir nesiskirsim niekad, niekada,
Giedos TENAI mums Angelai.
Ir mūsų laimė bus pilna.*

P.

JADZĖ NARKŪNIENĖ mirė prieš 6 mėnesiu kovo 24 d. Šio mėn. 24 d., 8 val ryto bus mišios už Jos vėlą sv. Kazimiero parapijos koplyčioje.

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petraitis

Žiūriu į kalendorių ir nesinori tikėti. Jau virš mėnesio laiko, kai grįžau iš nepaprastai įdomios kelionės. Paviršutiniškai žiūrint — tai viena ekskursija ir viskas. Tačiau šioji jau buvo kitokia, neįprasta ir nekasdieninė. Grįžau aplankyti tėviškės po keturiasdešimt trijų metų pertraukos. Kai kurias vietas visiškai nebuvau matęs, o pažįstamos vietos tiek pasikeitusios, kad sunku ir atpažinti. Gal iš tiesų jos ir ne daug pasikeitė, tačiau man atmintyje likęs vaizdas buvo surištas su vaiko prisiminimais ir aš tikėjau sugrįžti netik į tas pačias vietas, bet ir rasti tuos pačius, sakyčiau sušaldytus laike, vaizdus. Taigi, prieš mėnesį su virš laiko aš ten vaikštinėjau ir jieškojau kur tai pasilikusių vaikystėje vaizdų.

Turbūt ne aš vienas to jieškojau. Mūsų ekskursijoje gera pusė tautiečių, ten gimę ir augę. Ir tik dalis tikra prasme turistai, norj pamatyti tą tiek kartų girdėtą Lietuvą.

Rodosi dabar matau, mes kopiname į kalnelį Vilniuje, į Gedimino pilį. Saulėta diena, net ir sakyčiau šiltoka, bet po medžiais pavėsis. Dairausi į visas puses. Vilnius tik aplink kalną su įprastu vaizdu, visose atvirutėse matytu. Toliau gi, modernišką miestą, naujos statybos. Mėginu įsivaizduoti, kaip ši vieta atrodė prieš kelis šimtus metų, kaip tais laikais mūsų didvyriai vaikščiojo čia. Pilis artėja, jau visa netoli, mėginu padaryti atsiminimui vieną kitą nuotrauką. Visur pilna turistų, sunku ir rasti tuštesnę vietą.

Priešais mane, kairėje pusėje pusėje lygesnė vieta, aukštesnė ir graži žalia žolė šviečia, lyg įviesus lopinėlis. Žiūriu ir netikiu. Vienas mūsų ekskursantų, žmogus subrendęs, finansinius mokslus į savo gyvenimo eigą įvedęs, toje pievelėje renka sau baltus dobielėlius... Tiesiog susijaudinau. Kokie mes sentimentalūs, neįsijaudinau aukso ir brangakmenių, bet atsiminimui baltų dobielėlių iš Gedimino kalno. Matyt, lietuviškosios yra esminiai poezijos pilna. Tie balti dobielėliai šiandien gal kur knygos puslapiuose sudžiūvę mielam tautiečiui primins tuos neužmirštamus momentus, kuriems nėra kairės, nėra aukso, nėra pinigų įvertinimui.

Mane išblaškė irutės balsas: "Tėveli, pasiėmiau akmenuką iš Gedimino kalno atsiminimui"... Matyt, nėra skirtumo galvosenoje, nors amžius skirtingas. Vienas renka dobielį, kita akmenuką. Abu lietuvių kraujo žmonės. Pirmas ten gimęs, antra savo gyvenime niekuomet Vilniuje nebuvusi, tačiau abiem ši žemė kažin kuo brangesnė ir nori ką nors iš ten pasiimti prie širdies.

Grįžus daug kas klausinėja, ką mes ten matėme, kaip toji Lietuva dabar atrodo. Mačiau net spaudoje teiravimosi, kas čia pasidarė, kad niekas nerašo apie kelionę. Gal kas ir važiavo reportažo tikslu, bet manau dauguma važiuoja artimųjų, giminių aplankyti ir mažai domisi aplinka. Yra žmonių, kurie kiekvienos ekskursijos proga grįžę prirašo nepaprastai įdomių aprašymų. Ne visi turi tokių gabumų, tačiau reikia pripažinti, kad būtų malonu pasiskaityti kelionės įspūdžių iš Lietuvos.

AUKA PRISIDĖK PRIE LIETUVIŠKOS SPAUDOS IŠLAIKYMO

COMERCIAL SUEZKAS LTDA.

BEBIDAS FINAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSARIOS, CONFRATERNIZACOES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manafis, 7 - CEP 08140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

Magdalena Vinkšnaitienė

E K S K U R S I J A I L I E T U V A

Ruošiamės kelionei
(tęsinys iš nr.36)

Giminės iš Lietuvos neatsiunčia vaisiams pirkti receptų, o tik smulkiai aprašo ligų simptomus. Tokiu atveju reikia čia pasitarti su daktaru, pasakant ligonio amžių, kraujo spaudimą ir t.t. Tačiau aspirina ir vitaminus čia galima laisvai pirkti, o ten jie yra visų pageidaujami.

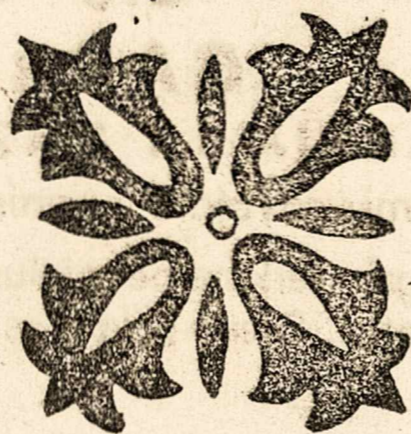
Kartais, šalia vaistų, giminės nedrasiai paprašo ir kitokių jiems aktualių smulkmenų. Tikrai labai reti atsitikimai, kad giminės prašytų tikrai „stambių“ lauktuvių. Tačiau pastebėjau, kad žmonės Lietuvoje gálvoja, jog mes, kurie gyvename užsieniuose, visi esame kaip amerikoniai, t.y. su pilnom kišenėm dolerių..

Pagaliau pakuojame kelionei sau tinkamus rūbus ir įvairiausias lauktoves giminėms. Aišku, kiekvienas ekskursantas pagal savo skonį ir išgales. Tikrumoj tą darbą atlieka vien moterys, nes retas kuris vyras turi noro dėstyti ir raišioti visokias smulkmenas. Atseit, moterys turi ir laiko daugiau ir kantrybės... Tai gi, dėstoma įvairius ryšulėlius ir svarstome: ar tikrai mes jais pradžiūginsime mūsų laukiančius giminės? Ak, tos lauktuves. — Vaikai gal ką nors iš moderniškios aprangos; profesionalai — ką nors tinkamo jų specialybei. Juk iš kitų kraštų atvežti visi daiktai yra kitoki, įdomūs, O, beje, negalima užmiršti nuvežt kiekvienai šeimai braziliskos kavos.

Mes jau išvykstam

Liepos mėn. 13 d., pirmadienį, nustatytą valandą visi ekskursantai su sunkiais čemodanais ir visais kelionės reikalingais dokumentais sugužėjome į Congonhas aerouostą. Daugumos veiduose matosi nuovargis — tur būt dėl nervų įtampos. Aišku, kelionė tolina, o niekas neužtikrina laimingą sugrįžimą.

Lufthanzos tarnautojai patikrina kelionių pasus, pasveria bagažus, ir specialus autobusas veža mus ir mūsų turtus į Viracopos aerouostą. Pakely mūsų ekskursijos vadovas į kiekvieno keleivio rankinį bagažą dar pridėda 2 skardines dėžutes brazilisko gėrimo — pingos. Tai ne dovana, o tik patalkininkavimas nuvežti

Sveikiname

PRANUTE PRANAVIČIŪTE

mūsų gerą draugę ir ML-vos talkininę, gimtadienio proga (IX.21 d.)

Nors dabar gyvena toliau nuo mūsų, tačiau mintimis ir širdimi yra su mumis. Linkime daug laimės, geros sveikatos ir gausios Dievo palaimos.

Draugės ir ML-vos bendradarbės

Inž. ALEKSANDRAS VALAVIČIUS, BLB-nės pirmininkas, skaito prakalbą Šiluvos-Tautos šventės proga šv. Kazimiero parapijoje. Dešinėje matosi 6 žvakidės su uždegtom žvakėm simbolizuojančiom 600 metų Lietuvos Krikščionybės sukaktį.

Nuotr. P. Rukšio

jas į Vieną dėl „caipiriuko“. atsisveikinimo vakarienei.

Viracopos aerouoste visus atyždžiai patikrina federalinė policija. Po to, jau slenkam link lėktuvo.

Pagaliau didelis Lufthanza lėktuvas ky-la su mumis į erdves. Bet neilgam: po nepilnos valandos dar nusileidžia Rio de Janeire, kad paimtų daugiau keleivių, kurių keletas priklausė ir mūsų ekskursijai. O paskui — ištisą naktį supomės virš debesų, kol išaušo antradienio rytas — jau Europoje.

Yra žmonių, kuriems ir pagalvoti bangu apie kelionę lėktuvu, nežiūrint, kad lėktuvas — tai greičiausias ir patogiausias susisiekimo priemonė. Tai puikus išradi-

mas. — panašiai kaip elektra, radijas ir televizija.

Anoj pusėj Atlanto

Keistas jausmas ėmė kutenti sąmonę, kai per garsiakalbį ėmė pranešinėti: lėktuvas jau skrenda virš Prancūzijos, paskui — virš Šveicarijos, virš Vokietijos... Tai Vakarų Europa. — senasis pasaulis... kultūros lopšys... Dar geriame skania, Kolumbijoj išaugintą, kavą vokiečių aptarnaujamame Lufthanzos lėktuve, o paskui vėl pasiekiamo kojomis žemę, nusileidę Frankfurto labai dideliame ir moderniškame aerouoste.

Bet netrukus sėdome į kitą lėktuvą, lenkų „LOT“ skridimui į Varšuvą.

(bus daugiau)

CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTD.

CHOPP — PIZZA — QUEIJOS — FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS — MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 — Bom Retiro — Tel. 223-2333

Dra. HELGA HÉRING

MÉDICA — GYDYTOJA
HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 — B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

MŪSŲ ŽINIOS

DOM LUCIANO BE ŽINIOS

Kartu su kard. Dom Ivo Lorscheiter Sovietijon išvykęs Brazilijos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Dom Luciano, lig šiol nedavė apie save jokios žinios nei savo kurijai: nepasiuntė nei laiškučio, ir nė neskambtelėjo. Pranyko, tartum akmuo ežere, arba, kaip kiti sako, pateko "Tylos Bažnyčion". Bet gal geriau manyti, kad išlaikė savo kelionę diplomatinė paslaptį. Šiomis dienomis turėtų būti Lietuvoj. Laukiamas sugrįžtant šeštadienį, rugsėjo 19-tą.

PADĖKA

Nors dalyvavimas religinėse, o ypač tautinėse šventėse yra kiekvieno lietuvio pareiga, vistik jaučiame mūsų pareigą padėkoti ypatingu būdu maestro Viktorui Tatarūnui, kuris sujungė Bendruomenės bei buvusio Aušros choro likučius ir gražiai išpildė procesijos bei mišių giesmes. Gili padėka taip pat Liudui Ralickui už vargoninkavimą. Ypatingas ačiū menininkui Antanui Augustaičiui ir talkininkui Vladui Jurgučiu už toki rūpestingą ir gražų salės ir scenos išpuošimą. Mes stebimės buvusio BLB-nės pirmininko Jono Tatarūno, nors su menkesne sveikata, rūpestingumu kolonijos reikalais. Gėrimės taip pat naujojo BLB-nės pirmininko inž. Aleksandro Valavičiaus darbštumu ir organizaciniais sugebėjimais. Abiem dėkojame už dalyvavimą ir Aleksandrui Valavičiui už Tautos Šventės minėjimo prakalbą. Dėkojame Jonui Makuševičiui ir Kazimierui Rimkevičiui už šv. Kazimiero standarto nešimą procesijoje, Marijai Mazurkevičienei ir Aldonai Žūtautienei už salės, virtuvės—stiklinių—puodų švarą. Džiaugiamės mažųjų mūsų jaunimo atstovų Onutės Marijos Gaigalaitės, Onos Silvijos ir Pauliuko Matelionių Barbaro bei Sullivan Clei Borges dalyvavimu ir dėkojame tėvams bei senelei už jų atvežimą šventėn.

DĖMESIO! DĖMESIO!

FILMAS "VILNIUS - 87"

Spalio 18 dieną, sekmadienį 15 val. Sąjungos-Aliança salėje, Rua Lituânia, 67, Moóca, rodysime filmą apie mūsų ekskursiją Vilnius 87.

Prašome visus ekskursantus dalyvauti su savo draugais ir pažįstamais.

ATENÇÃO

Dia 18 de Outubro de 1987, Domingo, às 15 horas, no salão da Aliança-Sajunga, Rua Lituânia, 67, Moóca, será apresentado o filme da nossa viagem VILNIUS 87.

Pedimos comparecimento de todos os participantes da excursão com seus parentes e amigos.

Aleksandras Boguslauskas
Cetemar

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAI

MARIJA IR KAZIMIERAS SKARUPSKIAI

švėsdami vedybinio gyvenimo 56-tų metų sukaktį (IX.17 d.)

Širdingai sveikiname mielus sukaktuvinius, linkime daug laimės, geros sveikatos, Dievo palaimos, o taip pat dėkojame už paramą mūsų spaudai.

Redakcija ir administracija

Šventėje buvo tautiečių iš tolimesnių apylinkių: V. Anastazijo, Lapos, Casa Verde, Utingos, Perdizes, Bom Retiro, Ipirangos, Moinho Velho, V. Formozos.

Visiems pagerbusiems Šiluvos Mariją ir atlikusiems tautinę pareigą pagyrimas ir padėka.

Šv. Kazimiero parapijos kunigai

SEKMADIENINIAI POPIEČIAI

Aliança-Sajungoje, nuo rugsėjo 6 d. prasidėjo sekmadieniniai popiečiai — "domingueiras".

Atvykę nariai ir jų svečiai, turės progos praleisti malonias valandas; bus muzika, lošimai, užkandžiai.

Kadangi pradedame kūrimo stažą ir jau turint ankstyvesnių išipareigojimų, kol kas neįmanoma tuos popiečius kiekvieną sekmadienį rengti.

Artimoje ateityje, ir pagal narių pageidavimą, galvojame tuos popiečius rengti kiekvieną sekmadienį.

ALIANÇA SAJUNGA

praneša savo nariams, kad, suderinant su Kolonijos Veiklos Kalendorium ir Sąjungos salės dispozicija, rengs sekmadieninius popiečius "Domingueiras" sekančiomis dienomis:

RUGSĖJO — SETEMBRO 27.9.87

Pradžia 16,00 val.

SPALIO — OUTUBRO—

4.10.87 — Pradžia 16,00 val.

25.10.87 — Pradžia 16,00 val.

Sekančiųjų sekmadienių popiečių datos bus praneštos vėliau.

PAVASARIO ŠVENTĖ LITUANIKOJE

SPALIO (OUTUBRO) 11 DIENA,
SEKMADIENI
KURSUOS AUTOBUSAI

Daugiau žinių jaukite ateinančiuose ML-vos numeriuose.

Rengia — Brazilijos Lietuvių
Bendruomenė

DĖMESIO!

NAUJOS RŪŠIES KONKURSAS

Skiriu tris premijas ML skaitytojams ir neskaitytojams už tiksliausią pasisakymą apie kas yra LIETUVIŠKUMAS, arba, kaip dabar portugališkai vartojama, "LITUANIDADE".

Premijos bus lietuviškos muzikos, laisvai pasirinktos, trys, dvi ar viena, kasete-juostelė.

Mecenatas

P.S. Pasisakymus galima pasirašyti slapvvardžiu.

LIETUVIŠKA MOKYKLA VEIKIA

Lietuvių kalbos pamokos Vila Zeli-
noje vyksta šia tvarka:

Pirmadieniais 19 val. vyresniųjų grupei su mokytoja Liucija Jodelyte-Butrivičiene.

Šeštadieniais 10 val. mažųjų grupei su mokytoja Maryte Aleknavičiūte ir mokytoja Ana Paula Tatarūnaite.

Šeštadieniais 11 val. moksleivių grupei su mokytoja Nilza Guzikauskaite-Celišauskiene.

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI
MŪSU, LIETUVOS PRENUMERATA,
tai išsityti čekį, Francisco Gavėnas arba
Petras Rukšys vardu ir pasiųsti paprastu
paštu.